

RIKSDAGENS PROTOKOLL

1896. Första Kammaren. N:o 30.

Onsdagen den 13 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 1 e. m.; och dess förhandlingar leddes af herr vice talmannen.

Justerades protokollet för den 6 i denna månad.

Anmälles och bordlades:

statsutskottets memorial n:o 81, angående beviljande af gratifikationer till vaktmästarne i Andra Kammarens kansli och i klubblokalen, samt

sammansatta stats- och lagutskottets memorial n:o 15, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut beträffande väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning i fråga om presterskapets aflöning m. m.

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

n:o 11, angående ansvarsfrihet för fullmäktige i Riksbanken;

n:o 12, angående årligt understöd åt enkefru Julia Wiel-Hansen;

n:o 13, angående ändring i portosatserna för paket;

n:o 14, om ändrad lydelse af § 25 i förordningen angående villkoren för försäljning af brännvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker den 24 maj 1895;

n:o 15, angående ett tillägg till lagen om rikets mynt den 30 maj 1873;

n:o 16, angående ändring i 65 § 3 mom. i förordningen angående beviljning af fast egendom samt af inkomst den 3 juni 1892;

n:o 17, angående ändring i instruktionen för Riksdagens revisorer vid Riksbankens afdelningskontor i orterna;

n:o 18, angående ändring i gällande bestämmelser i fråga om beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket; samt

n:o 19, angående vissa ändringar i gällande förordning angående stämpelafgiften.

Upplästes och godkändes lagutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 72, i anledning af justitieombudsmannens framställning angående lösen för gravationsbevis rörande jernväg;

n:o 73, i anledning af väckt motion om ändring i förordningen den 14 april 1866 angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof;

n:o 99, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af 17 kap. 10 § handelsbalken;

n:o 100, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående allmänt tingssammanträdes likställighet i vissa fall med häradsting, lag angående ändring i vissa fall af tiden för insändande af förteckning å lagfarter, lag angående ändrad lydelse af 9 kap. 4 § ärfdabalken och lag angående ändrad lydelse af 8 kap. 1 § giftermålsbalken;

n:o 101, i anledning af väckta motioner om ändring i gällande bestämmelser angående utöfvande af uppfinning, hvarå patent erhållits;

n:o 102, i anledning af väckt motion om ändring i visst syfte af förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 juni 1875;

n:o 103, i anledning af väckt motion angående förbud mot vadhållning genom s. k. totalisator;

n:o 104, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag om rätt till fiske, lag angående förändrad lydelse af 24 kap. 14 § strafflagen och lag angående förändrad lydelse af 6 och 24 §§ i förordningen om jordegares rätt öfver vattnet å hans grund den 30 december 1880;

n:o 105, i anledning af väckta motioner om ändrade bestämmelser angående förlust af medborgerligt förtroende; och

n:o 106, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående köttbesigtningsoch slagttvång m. m.

Herr vice talmannen tillkännagaf, att anslag utfärdats till sammanträdet fortsättande kl. 7 på aftonen.

Anstäldes jemlikt 65 § riksdagsordningen omröstning öfver följande, af statsutskottet i dess memorial n:o 80 föreslagna och af båda kamrarne godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att Riksdagen, med anledning af herrar v. Ehbrenheims och Themptanders i ämnet väckta motioner, medgifver, att auditören Oriel Otto Afzelii enka, Maria Georgina Afzelius, född Wallroth, må, utöfver hvad henne i pension tillkommer från civilstatens pensionsinrättning och arméns pensionskassa, så länge hon i sitt enkestånd förblifver, från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 500 kronor, att utgå från och med år 1897, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, hafva herrar v. Ehrenheims och Themptanders omförmälda motioner ej af Riksdagen bifallits.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 80;

Nej — 23.

Sedan protokoll öfver omröstningen blifvit uppsatt, justerat och afsändt till Andra Kammaren, ankom derifrån ett protokollsutdrag, n:o 330, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 58 ja och 146 nej samt att båda kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 138 ja och 169 nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

Upplästes och godkändes statsutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 43, angående regleringen af utgifterna under riksstatens fjerde hufvudtitel;

n:o 77, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till Jemtlands fältjägerregementes mötesplats af mark, tillhörig f. d. militiebostället Kungsgården n:o 1 i Jemtlands län;

n:o 78, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående afsöndring af ett område från Eskilstuna kungsladugård i Södermanlands län till plats för skolhus;

n:o 79, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående jordafsöndring från indragna militiebostället Underslös i Göteborgs och Bohus län;

n:o 80, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående understöd till kolonien Hall;

n:o 81, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående ändring af vissa i kongl. kungörelsen den 10 november 1882 meddelade bestämmelser beträffande förvaltningen af kronans jordbruksdomäner;

n:o 82, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående dispositionen af förra militiebostället ¹¹/₁₂ mantal Ede n:o 1 jemte Skarpåslägdén n:o 1, en äng i Jemtlands län;

n:o 83, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående dispositionen af förra militiebostället 1 mantal Hunnebo n:o 1 i Göteborgs och Bohus län;

n:o 84, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående öfverlemnande till Stockholms stad af den s. k. Ryssgården i samma stad; och

n:o 85, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning af nuvarande kyrkoherdebostället i Åmåls stads- och landsförsamlingars pastorat samt byggande af ny prestgård i Åmåls stad.

Upplästes och godkändes sammansatta bevillnings- och lagutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 75, i anledning af väckt motion om förbud mot utlemning af spirituosa mot efterkraf; samt

n:o 107, i anledning af väckta motioner om åtgärder till befrämjande af hushållningen med enskildes skogar.

Kammaren åtskildes kl. 1,30 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Onsdagen den 13 maj, e. m.

Kammaren sammanträdde kl. 7 e. m.; och dess förhandlingar leddes af herr vice talmannen.

Upplästes och godkändes statsutskottets förslag
dels till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 92, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående godkännande af uppgjort förslag i fråga om uppförande vid Kristinehamns hospital för Vermlands läns räkning af en vårdanstalt för sinnessjuka;

n:o 94, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående beviljande af statsbidrag för ny reglering af viss del af Mariestad i följd af den staden år 1895 öfvergångna brand;

n:o 95, angående dels Kongl. Maj:ts proposition om anvisande af medel för kompletteringsarbeten å Vestkustbanan, dels en i anledning deraf inom Riksdagen gjord framställning;

n:o 96, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition om beviljande af ett räntefritt lån för uppförande af ny läroverksbyggnad i Östersund;

n:o 97, angående de i 63 § regeringsformen föreskrifna kreditivsummor; samt

n:o 98, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående anskaffande af tomt till nytt posthus i Stockholm m. m.;

dels ock till Riksdagens skrivelse, n:o 93, till fullmäktige i riksgäldskontoret, angående åtgärder för vissa förändringar inom riksdagshuset.

Anmälades och bordlades:

sammansatta stats- och bankoutsrottets memorial n:o 16, angående anvisande af ersättning till utskottets kansli,

bevillningsutskottets memorial n:o 31, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummans utgörande, äfvensom

sammansatta bevillnings- och lagutskottets memorial n:o 3, angående ersättning åt utskottets sekreterare.

Torsdagen den 14 Maj.

Upplästes och godkändes lagutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 110, i anledning af väckt motion om vissa ändringar i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862;

n:o 111, i anledning af väckta motioner angående ändrade bestämmelser rörande afgäld från jordafsöndringar; samt

n:o 112, i anledning af väckta motioner angående ändringar i förordningen om jordegares rätt öfver vattnet å hans grund den 30 december 1880.

Justerades fyra protokollsutdrag för denna dag.

Kammaren åtskildes kl. 7,15 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Torsdagen den 14 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 2,30 e. m.; och dess förhandlingar leddes af herr vice talmannen.

Justerades protokollet för den 7 i denna månad.

Upplästes och godkändes lagutskottets förslag till Riksdagens skrivelse, n:o 113, till Konungen, i anledning af dels Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag om hemmansklyfning, egostyckning och jordafsöndring, lag angående ändrad lydelse af 3, 58 och 69 §§ i stadgan om skiftesverket i riket den 9 november 1866, lag om ändrad lydelse af 6 § i förordningen angående lagfart å fång till fast egendom den 16 juni 1875 och lag om ändrad lydelse af 58 § i förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 juni 1875.

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag

dels till Riksdagens skrifvelse, n:o 114, till Konungen, angående val af en suppleant för fullmäktige i Riksbanken,

dels till Riksdagens förordnande, n:o 115, för en suppleant till fullmäktige i Riksbanken,

dels ock till paragrafer i riksdagsbeslutet:

n:o 20, angående ändring af §§ 1 och 5 tryckfrihetsförordningen;

n:o 21, angående ändrad lydelse af § 17 regeringsformen;

n:o 22, angående förändrad lydelse af 2 § 4:o och 3 § 10:o tryckfrihetsförordningen;

n:o 23, angående ändringar i vissa §§ i regeringsformen och riksdagsordningen;

n:o 24, angående föreslagen ändring af §§ 14, 17 och 25 i riksdagsordningen;

n:o 25, rörande upphäfvande af föreskrifterna angående borgareed;

n:o 26, angående ändrade bestämmelser rörande sammanläggning af straff;

n:o 27, angående ändrad lydelse af vissa paragrafer i utsökninglagen;

n:o 28, rörande vissa bestämmelser angående god man för frånvarande delegare i dödsbo;

n:o 29, angående stämningstidernas förkortande m. m.;

n:o 30, om tillägg till lagen angående tillsyn af vissa s. k. folkbanker m. m. den 29 juli 1892;

n:o 31, om ändrad lydelse af 69 och 71 §§ konkurslagen;

n:o 32, om upphäfvande af vissa undantagsbestämmelser rörande tiden för anförande af besvär öfver kommunal- och kyrkostämmobeslut i Jemtlands, Vesterbottens och Norrbottens län;

n:o 33, angående ändrad lydelse af 56 § i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862;

n:o 34, i anledning af väckt motion angående tillägg till 5 § i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862;

n:o 35, angående förändrad lydelse af § 17 mom. 1 värnpligtslagen;

n:o 36, angående utredning rörande fiskeribefolkningens i Göteborgs och Bohus län nuvarande bostadsförhållanden;

n:o 37, angående Kongl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar med afseende å delning af Hernösands stift m. m.;

n:o 38, angående lösen för gravationsbevis rörande jernväg;

n:o 39, i anledning af väckt motion om ändring i förordningen den 14 april 1866 angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof;

n:o 40, angående tullbevillningen;

n:o 41, angående reglemente för Riksbankens styrelse och förvaltning;

n:o 42, angående ändrad lydelse af 17 kap. 10 § handelsbalken;

n:o 43, om lag angående allmänt tingssammanträdes likställighet i vissa fall med häradsting m. m.;

n:o 44, om ändring i gällande bestämmelser angående utövande af uppfinning, hvarå patent erhållits;

n:o 45, om ändring af förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 juni 1875;

n:o 46, angående förbud mot vadhållning genom s. k. totalisator;

n:o 47, angående lag om rätt till fiske m. m.;

n:o 48, om ändrade bestämmelser angående förlust af medborgerligt förtroende; samt

n:o 49, angående förordning om köttbesigtning och slagttvång m. m.

Anmäldes och bordlades statsutskottets memorial n:o 82, med förslag till de återstående stadgandena i det nya reglementet för riksgäldskontoret.

Vid föredragning af statsutskottets under gårdagen bordlagda memorial n:o 81, angående beviljande af gratifikationer till vaktmästarne i Andra Kammarrens kansli och i klubblokalen, biföll kammaren hvad utskottet i detta memorial hemställt.

Föredrogs och lades till handlingarna sammansatta stats- och lagutskottets nästlidne dag bordlagda memorial n:o 15, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut beträffande väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning i fråga om presterskapets aflöning m. m.

Vid föredragning af sammansatta stats- och bankoutskottets under gårdagen bordlagda memorial n:o 16, angående anvisande af ersättning till utskottets kansli, biföll kammaren hvad utskottet i detta memorial hemställt.

Vid föredragning af bevillningsutskottets nästlidne dag bordlagda betänkande n:o 31, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummans utgörande, biföll kammaren hvad utskottet i nämnda betänkande hemställt.

Vid föredragning af sammansatta bevillnings- och lagutskottets memorial n:o 3, angående ersättning åt utskottets sekreterare, biföll kammaren den i detta memorial gjorda hemställan.

Justerades sju protokollsutdrag för denna dag.

Kammaren åtskildes kl. 2,53 e. m.

In fidem

A. v. *Krusenstjerna.*

Fredagen den 15 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 2,30 e. m.

Justerades protokollet för den 8 i denna månad.

Anmäldes och bordlades statsutskottets memorial:

n:o 83, angående öfverlemnande till Kongl. Maj:t af det nya reglementet för riksgäldskontoret, och

n:o 84, angående den nya riksstaten.

Upplästes och godkändes statsutskottets förslag

dels till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 47, angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet;

n:o 48, angående regleringen af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel, omfattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna;

n:o 108, angående beräkningen af statsverkets inkomster;

n:o 109, angående anvisande af medel för understödjande medelst lån af enskilda jernvägsanläggningar; och

n:o 116, angående statsregleringen för år 1897 och sättet för anvisande af vissa anslagsbelopp;

dels ock till Riksdagens skrifvelse, n:o 117, till fullmäktige i riksgäldskontoret, angående ändring af gällande bestämmelser rörande förräntandet af Hjelmare kanal- och slussverks reparationsfond.

Upplästes och godkändes bevillningsutskottets förslag till Riksdagens skrifvelse, n:o 121, till Konungen, angående bevilning af fast egendom samt af inkomst.

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag:

dels till Riksdagens skrivelse, n:o 120, till Konungen, angående vissa förändringar i lagstiftningen om försäljning af vin och maltdrycker,

dels ock till paragrafer i riksdagsbeslutet:

n:o 50, angående kreditivsummorna;

n:o 51, angående vissa ändringar i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862;

n:o 52, angående ändrade bestämmelser rörande afgäld från jordafsöndringar;

n:o 53, angående ändringar i förordningen om jordegares rätt öfver vattnet å hans grund den 30 december 1880;

n:o 54, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag om hemmansklyfning, egostyckning och jordafsöndring, lag angående ändrad lydelse af 3, 58 och 69 §§ i stadgan om skiftesverket i riket den 9 november 1866, lag om ändrad lydelse af 6 § i förordningen angående lagfart å fång till fast egendom den 16 juni 1875 och lag om ändrad lydelse af 58 § i förordningen angående inteckning i fast egendom den 16 juni 1875;

n:o 55, angående beräkningen af riksgäldskontorets utgifter och inkomster; samt

n:o 56, angående bankovinsten.

Vid föredragning af statsutskottets under gårdagen bordlagda memorial n:o 82, med förslag till de återstående stadgandena i det nya reglementet för riksgäldskontoret, biföll kammaren hvad utskottet i nämnda memorial hemställt.

Herr Wieselgren erhöll på begäran ordet och yttrade: Då till Första Kammarens tillfälliga utskotts behandling öfverlemnats en af herr Melin afgifven motion, som af Andra Kammaren bifallits den 2 maj, beder jag få till protokollet anmäla, att utskottet vid det förhållandet, att Riksdagen i morgon afslutas, icke har kunnat egna denna fråga någon behandling.

Herr talmannen meddelade, att anslag före kl. 2 e. m. utfärdats till sammanträdet fortsättande kl. 7 på aftonen.

Tillkännagafs, att Kongl. Maj:t låtit genom offentligt anslag bjuda och kalla Riksdagens samtliga ledamöter att lördagen den 16 innevarande månad efter förrättad gudstjenst sig å rikssalen infinna för att enligt 36 § riksdagsordningen af Kongl. Maj:t i nåder hemförlofvas.

Justerades ett protokollsutdrag för denna dag.

Kammaren åtskildes kl. 2,52 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.

Fredagen den 15 maj, e. m.

Kammaren sammanträdde kl. 7 e. m.; och dess förhandlingar leddes af herr vice talmannen.

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

n:o 59, angående låneunderstöd för enskilda jernvägar;

n:o 61, angående val af fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret;

n:o 62, angående åtgärder till befrämjande af hushållningen med enskildes skogar;

n:o 63, om förbud mot utlemning af spirituosa mot efterkraf;

n:o 64, angående utbetalning af anslag till riksdags- och revisionskostnader m. m.;

n:o 65, angående bevillning af fast egendom samt af inkomst;

n:o 66, angående lån för uppförande af ny byggnad för allmänna läroverket i Östersund;

n:o 67, angående låneunderstöd för ny reglering af viss del af Mariestad; samt

n:o 68, angående åtskilliga på grund af § 89 regeringsformen väckta frågor.

Justerades ytterligare tre protokollsutdrag för denna dag.

Kammaren åtskildes kl. 7,07 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Lördagen den 16 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 10,30 f. m.

Justerades protokollen för den 9 i denna månad.

Vid föredragning af statsutskottets nedannämnda, under gårdagen bordlagda memorial:

n:o 83, angående öfverlemnande till Kongl. Maj:t af det nya reglementet för riksgäldskontoret; och

n:o 84, angående den nya riksstaten,
biföll kammaren hvad utskottet i dessa memorial hemställt.

Upplästes och godkändes statsutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 118, angående upprättadt nytt reglemente för riksgäldskontoret; och

n:o 119, med ny riksstat.

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

n:o 57, angående statsregleringen;

n:o 58, i afseende på statsregleringen och rörande de med statsverket gemenskap egande ämnen; samt

n:o 60, angående disposition af besparingarna å hufvudtitlarne.

Justerades tre protokollsutdrag för denna dag.

Herr talmannen och kammarens ledamöter afgingo kl. 10,50 f. m. till Storkyrkan, der riksdagspredikan hölls af komministern i Ulrika Eleonora församling O. R. Blomqvist. Efter gudstjenstens slut begaf kammaren sig till rikssalen, der jemväl Andra Kammaren infann sig. Sedan herr statsrådet och chefen för civildepartementet, Groll, uppläst Kongl. Maj:ts nådiga förordnande för hans excellens herr ministern för utrikes ärendena, greve Douglas, att å Kongl. Maj:ts vägnar avsluta Riksdagen samt talmännen, hvar för sig, framfört kamrarnes undersåtliga välönskningar och riksdagsbeslutet blifvit af herr statsrådet och chefen för civildepartementet uppläst, förklarade, å Kongl. Maj:ts vägnar, hans excellens herr ministern för utrikes ärendena 1896 års lagtima Riksdag vara avslutad.

Efter det kammarens ledamöter återkommit till samlingsrummet och der intagit sina platser, framträdde greve Sparre till talmansbordet och yttrade: Mine herrar! Årets lagtima Riksdag är nu avslutad, och oss återstår icke annat, innan vi åtskiljas, än att taga afsked af hvarandra; men innan detta sker, vill jag till kammarens ledamöter uttala ett hjertligt tack för de många prof på vänskap och förtroende, som kommit mig till del. 1896 års Riksdag kommer också att af mig bevaras såsom ett af mina bästa minnen.

Kammarens ledamöter återvända nu till sina hem för att återtaga sin af riksdagsarbetet afbrutna enskilda verksamhet. Må det tillåtas mig, innan vi skiljas, att få uttala till eder alla, mine herrar, en önskan om lycka i hemmet, om framgång i edra arbeten.

Jag tackar eder, mine herrar, och ber att få hos eder vara innesluten i vänligt minne.

Detta tal besvarades af herr Stråle i följande ordalag: Säsom den äldste närvarande ledamoten har jag det för mig dyrbara åliggandet att till eder, herr talman, framföra kammarens afskedshelsning.

Då för några dagar sedan vid ett annat tillfälle kammarens vice talman till eder företrädare på talmansstolen under allmänt jubel framförde kammarens enhälliga och vördnadsfulla känsla, yttrade talaren, att goda nornor hade vid eder företrädares vagga framburit utmärkta gåfvor. Jag jäfvas icke, då jag vågar tillämpa detta yttrande på eder, herr talman, som likaledes visat eder ega alla de traditionella egenskaper, som Första Kammaren städse har funnit hos sina talmän.

Väl går det en oro genom tiden, och skiftande stämningar och strömningar höra till det offentliga lifvet, men vi bysa den orubbliga öfvertygelse, att Första Kammaren med sina utpregladt fosterländska känslor under eder ledning med lugn och trygghet går framtiden till mötes; och med denna lifliga öfvertygelse anhålla vi att i eder välvilliga hägkomst få vara inneslutne.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. 12,20 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.
